

FOTO

(Lidové noviny, 24.2.2015, Ludmila Hamplová)

Ideální školka? Dostupná a tvořivá

Tisíce rodičů řeší, jak zajistit předškolní vzdělávání pro své děti. Jisté místo mají jen předškoláci

Montessori, jazyková, církevní, lesní nebo třeba waldorfská, nabídka různých mateřských škol se zdá víc než velká. Přesto mnoho rodičů řeší, jak pro své dítě vůbec sehnat místo. České mateřské školy už několik let za sebou čelí obrovskému převisu poptávky nad nabídkou. Rok od roku tak přibývá odmítnutých přihlášek. Jen v loňském roce jich bylo víc než 60 tisíc.

tak se ale najdou rodiče, kteří výběr školky pro své dítě nechtějí nechat náhodě a pečlivě zvažují, kam svého potomka umístí.

"Ze svého dětství si pamatuji jen nekončící dril. Neexistovalo nedojíst jídlo nebo po obědě neusnout.

Proto chci, aby moje děti měly na školku lepší vzpomínky," říká pětatřicetiletá Markéta Šedivá, matka čtyřletého syna a dvouleté dcery. Ve městě, kde bydlí, fungují čtyři veřejné mateřské školy a dvě menší soukromé, zatím ale neví, kterou si vybrat. Na definitivní rozhodnutí zbývá pár týdnů, a tak má v plánu navštívit školky osobně během dnů otevřených dveří. Právě ty mohou rodičům hodně napovědět.

Nepromeškejte zápis Zápisy ve veřejných mateřských školách probíhají obvykle od února do dubna, přičemž se rodiče musí trefit do několika málo hodin v určených dnech, kdy je nutné osobně přinést přihlášku a potvrzení od dětského lékaře. Přítomnost dítěte ale není nutná. Přihlášky jsou obvykle ke stažení na webových stránkách školky spolu s formulářem pro pediatra. Na webu také bývají uvedeny termíny zápisů i dnů otevřených dveří. Informace o zápisu je také možné získat přímo ve školce nebo na školském odboru městského úřadu. Pokud rodiče zápis promeškají, je jen na vedení školky, zda přihlášku vůbec přijme. Samotné rozhodnutí o přijetí pak rodiče musí podle zákona obdržet do 30 dní od zápisu. Předškoláci jdou najisto Vzhledem k velkému počtu dětí má mnoho mateřských škol, zejména ve velkých městech a jejich okolí, více přihlášek než volných míst, a tak musí část rodičů odmítnout. Proto jsou stanovena pravidla pro přijetí. Ta se ale mezi jednotlivými školami mohou lišit. "Nárok na přijetí dítěte do mateřské školy není. Školský zákon dává řediteli mateřské školy zcela volnou ruku v rozhodování o tom, koho k předškolnímu vzdělávání přijme a koho nikoliv," upozorňuje Jana Seemanová, právnička ze společnosti pro zdravé rodičovství Aperio. Kritéria pro přijetí si tak stanovují školky, případně jejich zřizovatelé sami. Omezení dané zákonem je pouze jedno. "Podle školského zákona musí být přednostně přijaty děti v posledním předškolním roce před nástupem povinné školní docházky," konstatuje mluvčí ministerstva školství Klára Bílá. Jeden poslední rok před nástupem do školy je pak ve veřejných školách zdarma. Rodiče hradí pouze stravné, jež se pohybuje zpravidla okolo 500 Kč měsíčně. Vlastní školné bývá ve veřejných školkách zhruba od 400 do 1000 Kč za měsíc. Pokud nelze dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky přijmout z kapacitních důvodů, zajistí obec, v níž má dítě místo trvalého pobytu, jeho zařazení do jiné mateřské školy," dodává právnička.

Po předškolácích mají přednost další děti podle věku od nejstaršího po nejmladší, s trvalým bydlištěm v okolí a přihlášené k celodenní docházce. Plusem je i starší sourozenec, který už mateřskou školu navštěvuje. Naopak zaměstnání rodičů už nesmí hrát roli. Důležité je také potvrzení od pediatra, který zhodnotí, zda je dítě schopné docházky do mateřské školy, a současně potvrdí absolvovaná povinná očkování.

Neočkované děti mají stopku Školky nesmějí ze zákona přijmout dítě, které není očkované. Výjimkou jsou pouze případy, kdy dítě nemůže být očkováno ze zdravotních důvodů nebo má přirozenou a prokázanou imunitu vůči danému onemocnění. Pokud by školka neočkované dítě přijala, vystavuje se riziku vysoké pokuty. Vsoukromých mateřských školách se rodičemohou setkat s tím, že budou pozváni na pohovor, během kterého budou dotazováni na svou motivaci přihlásit dítě právě do této školy. Například alternativní waldorfské školy požadují, aby výchova dítěte probíhala v souladu s principy waldorfské pedagogiky a rodiče tento směr přijali za svůj.

Rodič má možnost podat více přihlášek na více mateřských škol a v praxi se tak i děje. Když je ale dítě přijato do více škol současně, může vzniknout nepřehledná situace. Některá městaaměstské části proto

nabízejí pouze jednu přihlášku pro všechny své mateřské školy s tím, že rodiče pouze označí své preference.

Kdo neuspěje vůbec, většinou se snaží využít některou ze soukromých mateřských škol. Měsíční školné se v nich pohybuje zhruba od tří až čtyř tisíc korun výš. Může ale přesáhnout i deset tisíc korun měsíčně, přičemž stravné může, ale nemusí být v ceně.

Soukromémateřinky se obvykle snaží o to, aby ve třídách bylo méně dětí, a tak měly individuálnější přístup. Také často nabízejí přítomnost rodilého mluvčího cizího jazyka.

Ve veřejných školkách může být až 24 dětí, o které se stará jedna učitelka. V soukromých bývá dětí méně než polovina. "U nás je na jednu vychovatelku 8 až 12 dětí. Důraz klademe na mezinárodní prostředí a děti u nás získají takové jazykové znalosti, že se pro ně němčina stane téměř mateřským jazykem," říká Petra Macháčková z německé školky v Praze. Celodenní docházka zde vyjde na 155 tisíc ročně. Alternativou k běžné veřejné mateřské škole mohou být i specificky zaměřené školky. Ty obvykle spojují větší zapojení rodičů do chodu školky. Často je také rodiče sami zakládají, protože ve svém okolí nenašli zařízení podle svých představ. Do této kategorie patří třeba lesní školky a kluby, které nabízejí prakticky celodenní pobyt venku za každého počasí. Mezistupněm mezi lesními školkami a běžnými mateřinkami jsou pak mateřské školy s titulem Školka blízka přírodě. Jednou z možností jsou i montesorri školky, které si zakládají na partnerském a respektujícím přístupu k dětem. Mohou být soukromé se školným v řádu tisíců i veřejné se školným za několik stokorun měsíčně. "Nebývají v nich klasické hračky, ale jiné pomůcky a materiály," přibližuje prostředí Kamila Randáková ze Společnosti Montesorri.

Ve třídě děti mají například malou, ale funkční kuchyňskou linku a učí se samostatně postarat i o své okolí, třeba zamést nebo pečovat o rostliny. "V organizaci dne najdete blok volné práce, kdy se děti učí rozhodnout se a vybrat si práci, dodržet dohodnutá pravidla," dodává Randáková.

Musí říct, co chce Nástup do mateřské školy je velká změna, s níž se nevypořádá každý stejně. Mezi nejčastější problémy dětí patří podle dětské psycholožky Simony Hoskovcové strach z odloučení, odmítání jídla nebo obtíže v komunikaci. "Pokud dítě není schopné vyslovit a správně formulovat své přání, narazí na nepochopení. V jeho důsledku se stáhne do sebe a začne se stranit kolektivu i paní učitelky. Další častou reakcí je agrese. Dítě například uhodí kamaráda nebo do něj kopne jen proto, že neví, jak ho vyzvat ke společné hře," popisuje problémy psycholožka, která působí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Podle ní je dobré dítě na změnu v dostatečném předstihu připravit, třeba tím, že častěji navštěvuje kamarády bez přítomnosti rodičů nebo doma přijímá návštěvy více dětí, a hlavně se postupně učí vyjadřovat svá přání. Důležité také je nepřenášet na dítě vlastní obavy, ale naopak zdůrazňovat přednosti, které pobyt v dětském kolektivu má.

Ve veřejných školkách může být až 24 dětí, o které se stará jedna učitelka. V soukromých bývá dětí méně než polovina.

Co by dítě mělo umět před MŠ * Vyjádřit své potřeby, včetně potřeby použít toaletu. * Být bez plen, použít WC, umýt si ruce i smrkat. * Samo se najíst lžící a napít ze skleničky. * Obléknout si a svléknout oblečení. Složitější zapínání je třeba natrénovat doma. * Obout si bačkory i boty. Se zavazováním tkaniček pomohou učitelky. * Zvládat chůzi po schodech. * Poznat a uklidit si své věci a hračky.